

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
**Sektor materiałów
budowlanych
w Portugalii**

**SEKTOR MATERIAŁÓW
BUDOWLANYCH W PORTUGALII**

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Charakterystyka sektora	5
1.1.	Podstawowe dane	5
1.2.	Największe firmy na rynku	7
1.3.	Imprezy branżowe.	8
1.4.	Główne instytucje i organizacje branżowe	9
1.5.	Ośrodki naukowe i centra B+R	10
2.	Wymiana handlowa i inwestycje	12
2.1.	Handel Zagraniczny	12
2.2.	Inwestycje zagraniczne	15

1. Charakterystyka sektora

1.1. Podstawowe dane

Wartość portugalskiego rynku budowlanego jest znacząca: przychody generowane przez firmy produkcyjne w tym sektorze wyniosły w 2016 r. 17,4 mld euro¹. Wartość ta pozostawała w ostatnich latach na stabilnym poziomie pomimo kryzysu ekonomicznego negatywnie oddziałującego na pozostałe gałęzie portugalskiej gospodarki. Wartość przychodów portugalskich firm budowlanych w okresie 2012-2016 wyniosła średnio 19 mld euro. Należy przy tym podkreślić, że stabilny poziom generowanych obrotów nie oznaczał pełnej stabilizacji w ramach branży - w ostatnich latach obserwowana była silna presja konkurencyjna, co przyczyniło się ostatecznie do znaczącego zmniejszenia liczby firm produkujących materiały budowlane. Ich liczba wynosiła w 2008 r. 14 tys. i w ciągu następných lat systematycznie spadała, osiągając w 2014 r. poziom 10,3 tys. (spadek o 26%). Po 2014 r. dynamika spadku liczby firm została zahamowana – tendencja spadkowa utrzymała się, lecz stała się znacząco łagodniejsza (liczba firm w 2016 r. wyniosła 10 tys.). Sektor budowlany w Portugalii zatrudnia 289,9 tys. osób (2016 r.)² stanowiących 6,3% zatrudnionych ogółem. Wartość branży stanowi 4,2% portugalskiego PKB.³

Utrzymanie obrotów firm produkcyjnych na stabilnym poziomie w trakcie kryzysu gospodarczego było możliwe dzięki znaczącej aktywności eksportowej. Portugalski popyt wewnętrzny w latach 2008-2013 uległ znacznemu ograniczeniu - zarówno w zakresie handlu detalicznego, jak i hurtowego wartość obrotów firm handlujących materiałami budowlanymi osiągnęła w 2013 r. poziom 70% wartości z 2008 r. Od 2014 r. obserwowany jest systematyczny wzrost obrotów firm handlowych - na

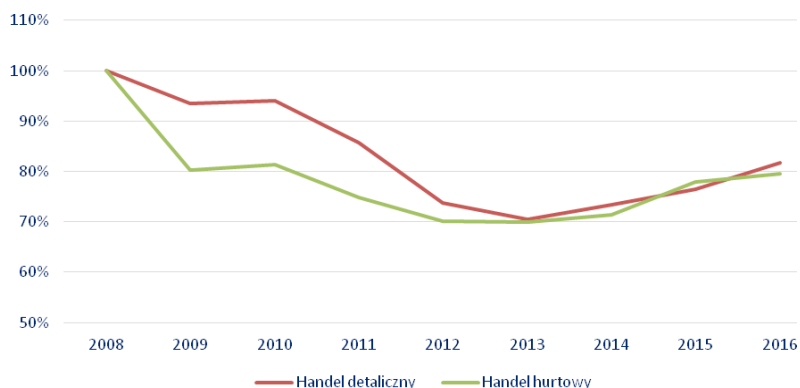
¹ Krajowy Instytut Statystyczny w Portugalii, kategoria: Przychody przedsiębiorstw z podziałem na rodzaj działalności gospodarczej (*Volume de negócios (€) das empresas por Atividade económica*), 2017

² IMPIC - Instituto dos Mercados Públicos, do Imobiliário e da Construção, RELATÓRIO Sector da Construção em Portugal-2016, lipiec 2017

³ Krajowy Instytut Statystyczny w Portugalii, kategoria: Przychody przedsiębiorstw (...)

poziomie 2-3% w skali roku. Poprawa koniunktury na rynku umożliwiła przekroczenie w 2016 r. poziomu 2 mld euro w ramach handlu detalicznego i 3 mld euro w ramach handlu hurtowego. Należy przy tym zaznaczyć, że koncentracja w branży jest widoczna również wśród firm handlowych. W handlu detalicznym liczba firm spadła z poziomu 7,1 tys. w 2008 r. do 5,4 tys. w 2014 r. (spadek o 24%). W handlu hurtowym liczba firm zmniejszyła się z 4,8 tys. w 2008 r. do 3,9 tys. w 2014 r. (spadek o 19%). Analogicznie jak w przypadku firm produkcyjnych, po 2014 r. spadek liczby firm handlowych był wciąż obserwowany, lecz jego skala była znacząco mniejsza (liczba firm w zakresie handlu detalicznego wyniosła w 2016 r. 5,2 tys.; handlu hurtowego - 3,8 tys.).

Wykres 1 Dynamika obrotów przedsiębiorstw handlujących materiałami budowlanymi w Portugalii (2008 r. = 100%)

Źródło: Krajowy Instytut Statystyczny w Portugalii (Instituto Nacional de Estatística)

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na dwa specyficzne czynniki wpływające na portugalski popyt wewnętrzny na materiały budowlane. Pierwszym z nich jest wiek budynków. Portugalia charakteryzuje się znaczącym udziałem starych budynków (z XIX wieku i starszych), na co wpływ miały m.in. ograniczone zniszczenia w trakcie II wojny światowej. Budynki te charakteryzują się obecnie bardzo złym stanem technicznym i pilną potrzebą modernizacji, co w szczególności widać w Porto. Warto zaznaczyć, że rząd uruchomił szereg programów, w ra-

mach których osoby fizyczne i prawne mogą ubiegać się dofinansowanie na renowację budynku (np. IFRRU 2020⁴).

Portugalii daleko wprawdzie do imponującego wzrostu sektora budowlanego z latych przed kryzysu, natomiast rynek ten z roku na rok powoli odbudowuje swoją pozycję. W 2017 r. liczba wydanych koncesji wzrosła o 35% rdr: wyniosła prawie 14 tys. (22,6% wzrost rdr) dla budynków ogółem, i 12 tys. (14,7% wzrost rdr) dla miejskiej budowy i renowacji budynków mieszkaniowych⁵. Najwięcej pozwoleń na budowę i renowację budynków wydawanych jest w Lizbonie i Porto.

Drugim uwarunkowaniem są pożary, z którymi Portugalia zmaga się właściwie każdego lata, a które przyczyniają się do niszczenia istniejącej zabudowy i infrastruktury – a co za tym idzie, stymulują popyt na materiały do ich naprawy lub odbudowy.

1.2. Największe firmy na rynku

Firmy produkujące materiały budowlane:

- **Prebuild** – portugalska grupa kapitałowa, która powstała w 2001 r. jako firma budowlana w Angoli, a aktualnie jest gigantem na portugalskim rynku w branży produkcji materiałów budowlanych. Od 2010 r. nabywała kolejne zakłady produkcyjne w Portugalii, aby kontrolować cały łańcuch dostaw produktów potrzebnych do prowadzenia robót w Afryce. Aktualnie Prebulid Indústria kontroluje 12 fabryk w Portugalii (produkujących m.in. ceramikę, profile aluminiowe, drzwi, panele, meble, formy plastikowe) i zatrudnia ok. 800 osób.
- **Cimpor (Cimentos de Portugal)** – portugalska korporacja funkcjonująca na 11 rynkach, w tym w Brazylii, Chinach i Turcji. Produkcja obejmuje cement, suche zaprawy i beton. W Portugalii posiada fabryki m.in. w Coimbrze, Vila Franca de Xira, Loulé i Figueira da Foz.
- **Corticeira Amorim** – światowy lider w produkcji produktów z korka, stosowanych w przemyśle budowniczym, lotniczym i winiarskim. Przedsiębiorstwo prowadzi działalność w 70 lokalizacjach, w których oprócz

⁴ Strona internetowa operatora programu IFRRU 2020, www.portaldahabitacao.pt

⁵ Dane Stowarzyszenia Przemysłu Budownictwa i Robót Publicznych, Associação dos Industriais da Construção Civil e Obras Públicas (AICCOPN), 2018

produkcji realizowane są prace badawczo-rozwojowe w zakresie obecnych i przyszłych metod wykorzystania korka.

Firmy handlowe:

- handel hurtowy/dystrybucja - **MODELO**;
- handel detaliczny
- **AKI** (sieć 37 sklepów);
- **Bricomarché** (33);
- **Maxmat** (31).

Firmy budowlane:

- **Mota-Engil** - korporacja działająca w trzech obszarach: inżynieria i budownictwo; środowisko i usługi; koncesje transportowe. Jest obecna w 22 krajach (w tym w Polsce). Zalicza się do 30 największych firm budowlanych w Europie i 100 na świecie. Jej siedziba znajduje się w Porto (Campanhã).
- **Teixeira Duarte** – korporacja z siedzibą w Lagoas Park, w Oeiras. Firma oryginalnie budowlana, aktualnie działa w kilku sektorach (w tym: budownictwo, koncesje i usługi, nieruchomości, hotelarstwo) i jest obecna w 16 krajach. Zaliczana do grona 100 największych firm budowlanych na świecie.
- **Soares da Costa** - korporacja zajmująca się przede wszystkim budownictwem infrastrukturalnym obecna w 8 krajach i zaliczana do grona 100 największych firm budowlanych na świecie.

1.3. Imprezy branżowe

TEKTÓNICA/SIMAC/TEK MÁQUINAS/SK/TEK WOOD

(imprezy połączone)

Branże: Materiały i sprzęt budowlany; Prace budowlane

Strona: <https://tektionica.fil.pt/english/>

Lokalizacja: Lizbona (FIL – Międzynarodowe Targi w Lizbonie)

Częstotliwość: raz do roku

Najbliższa edycja: 8-11.05.2019

Liczba wystawców: 299

Liczba gości: 16 tys. (2016 r.)

CONCRETA

Branże: Materiały i sprzęt budowlany; Prace budowlane

Strona: <http://concreta.exponor.pt/en/>

Lokalizacja: Porto (Exponor – Międzynarodowe Targi w Porto)

Częstotliwość: nieregularna

Najbliższa edycja: 21-24.11.2019

Liczba wystawców: 217

Liczba gości: 22 tys. (2015 r.)

1.4. Główne instytucje i organizacje branżowe

Instytut Rynków Publicznych, Nieruchomości i Budownictwa – IM-PIC

(Instituto dos Mercados Públicos, do Imobiliário e da Construção)

Adres: Av. Júlio Dinis 11

1069-010 Lizbona

Tel.: +351 217 946 700

E-mail: geral@impic.pt

Strona: <http://www.impic.pt>

Portugalskie Stowarzyszenie Handlu Materiałami Budowlanymi - APCMC

(Associação Portuguesa de Comércio de Materiais de Construção)

Adres: Praça Francisco Sá Carneiro 219

4200-313 Porto

Tel.: +351 225 074 210

E-mail: geral@apcmc.pt

Strona: <http://www.apcmc.pt/>

Stowarzyszenie Producentów z Branży Budownictwa i Robót Publicznych - AICCOPN (Associação dos Industriais da Construção Civil e Obras Públicas)

Adres: Rua Álvares Cabral 306

4050-040 Porto

Tel.: +351 223 402 200

E-mail: geral@aiccopn.pt

Strona: <http://www.aiccopn.pt/>

Portugalskie Stowarzyszenie Marmurów, Granitów i Pokrewnych Branż - ASSIMAGRA (*Associação Portuguesa de Mármore, Granito e Ramos Afins*)

Tel.: +351 224 491 803

E-mail: assimagra@assimagra.pt

Strona: <http://www.assimagra.pt/>

Portugalskie Stowarzyszenie Producentów Wyrobów Ceramicznych i Szklanych - APICER

(*Associação Portuguesa das Indústrias de Cerâmica e Cristalaria*)

Adres: Rua Coronel Veiga Simão

3025-207 Coimbra

Tel.: +351 239 497 600

E-mail: info@apicer.pt

Strona: <http://www.apicer.pt/>

1.5. Ośrodki naukowe i centra B+R

Centrum Technologii Mechanicznych i Automatykacji - TEMA

(*Centro de Tecnologia Mecânica e Automação*)

Adres: Wydział Inżynierii Mechanicznej, Uniwersytet w Aveiro; 3810-193 Aveiro

Tel.: +351 234 370 830

E-mail: abastos@ua.pt

Strona: <https://www.ua.pt>

Zakres działalności: TEMA prowadzi badania i rozwija nowe materiały oraz procesy pozwalające na bardziej efektywne wykorzystanie używanych obecnie surowców. Prowadzone prace realizowane są z myślą o różnych branżach, w tym branży budowlanej. Centrum funkcjonuje w ramach Uniwersytetu w Aveiro.

Sieć Laboratoriów Warunków Ekstremalnych - NECL

(*Rede de Laboratórios de Condições Extremas*)

NECL jest aktualnie w fazie organizacji. Za jego utworzenie odpowiada Fundacja na rzecz Nauki i Technologii - FCT (*Fundação para a Ciência e a Tecnologia*) – agencja publiczna podlegająca pod Ministerstwo Nauki,

Technologii i Szkolnictwa Wyższego. Sieć obejmować będzie laboratoria posiadające infrastrukturę umożliwiającą badania materiałów w ekstremalnych warunkach (niskich i wysokich temperaturach). W projekt zaangażowane są Wydział Nauk Ścisłych Uniwersytetu w Porto oraz Instytut Techniczny i Wydział Nauk Ścisłych Uniwersytetu w Lizbonie. Realizacja projektu rozpoczęła się w czerwcu 2018 r.

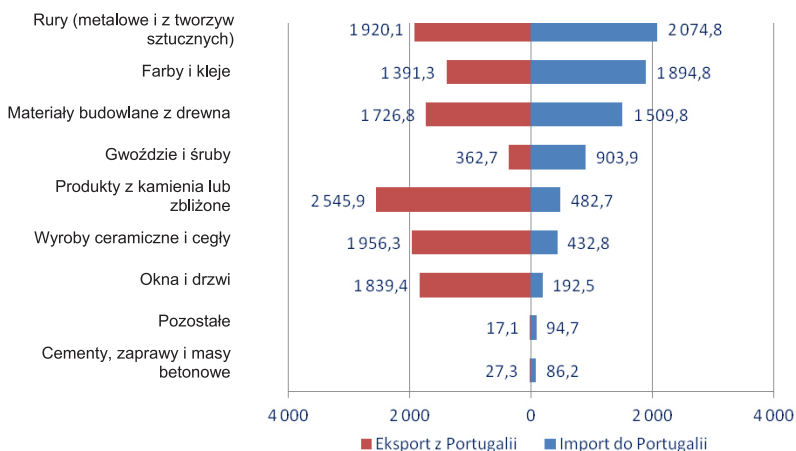

2. Wymiana handlowa i inwestycje

2.1. Handel Zagraniczny

Bilans handlowy Portugalii w zakresie wymiany towarowej materiałów budowlanych charakteryzuje się przewagą eksportu nad importem. Łączna wartość eksportowanych z Portugalii materiałów budowlanych w okresie 2012-2017 wyniosła 11,8 mld dolarów, przy wartości importu na poziomie 7,7 mld dolarów.

Wykres 2 Międzynarodowa wymiana towarowa Portugalii - struktura eksportu i importu materiałów budowlanych (suma wartości z lat 2012-2017 w mln USD)

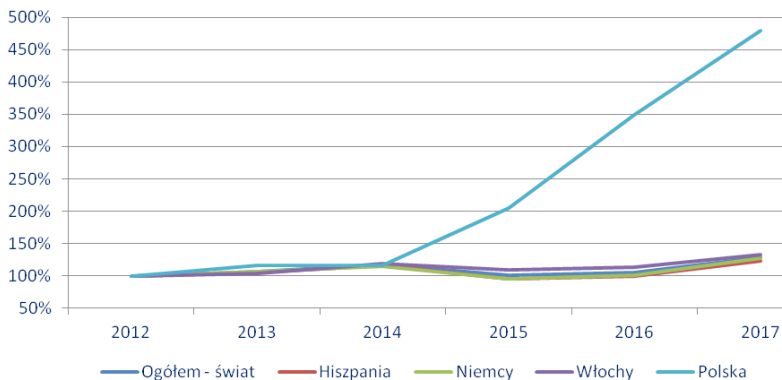
Źródło: Baza danych UN Comtrade, International Trade Statistics Database

W strukturze importowanych do Portugalii materiałów budowlanych największy udział mają rury (metalowe i z tworzyw sztucznych); farby i kleje; oraz materiały budowlane z drewna. Łączny udział wartości importowanych materiałów z wymienionych grup produktowych w ogóle importu materiałów budowlanych w okresie 2012-2017 wyniósł 71%.

Należy przy tym podkreślić, że w przypadku materiałów budowlanych z drewna oraz rur wartość importu była zbliżona do wartości eksportu. W przypadku farb i klejów widoczna była zdecydowana przewaga wartości importu (1,9 mld dolarów) nad eksportem (1,4 mld dolarów) z Portugalii. Spośród pozostałych grup produktowych przewaga wartości importu nad eksportem była widoczna wśród materiałów z kategorii gwoździe i śruby (import – 0,90 mld dolarów; eksport – 0,36 mld dolarów) oraz cementy, zaprawy i masy betonowe (import – 0,09 mld dolarów; eksport – 0,03 mld dolarów).

Import materiałów budowlanych do Portugalii jest zdominowany przez trzy rynki źródłowe – Hiszpanię, Niemcy i Włochy, przy czym siła tej dominacji w ostatnich latach systematycznie malała. Łączny udział importu ze wskazanych rynków wyniósł 75,6% w 2012 r. oraz 72,9% w 2017 r. Udział importu z Hiszpanii, Niemiec i Włoch wyniósł w 2017 r. odpowiednio 49,5%; 12,1% oraz 11,3%. Polska w 2017 r. była dla Portugalii dwunastym źródłem importowanych materiałów budowlanych – wartość importu z Polski wyniosła 16,1 mln dolarów (45,8 mln dolarów w latach 2012-2017). Należy przy tym podkreślić, że Polska jest najważniejszym partnerem handlowym Portugalii w zakresie importu materiałów budowlanych w Europie Środkowej i Wschodniej. W 2017 r. wartość importu z Polski była równa łącznej wartości importu ze Słowacji, Czech, Ukrainy i Białorusi (w sumie 16,2 mln dolarów).

Wykres 3 Dynamika eksportu do Portugalii materiałów budowlanych z wybranych rynków (2012 = 100%)

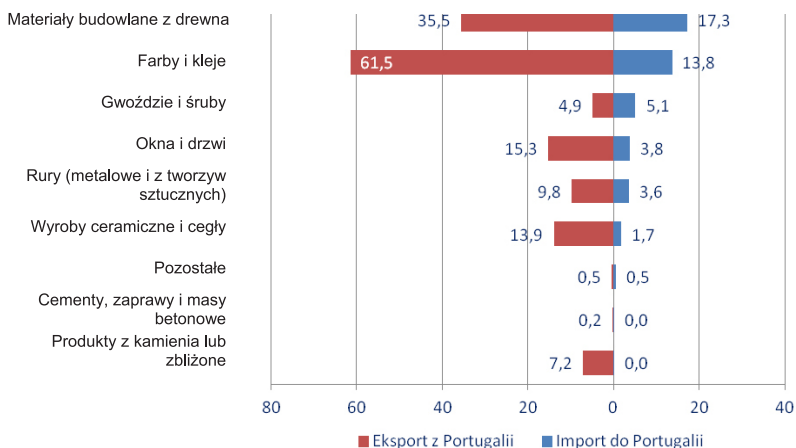

Źródło: Baza danych UN Comtrade, International Trade Statistics Database

Wartość importowanych do Portugalii materiałów budowlanych ze zdecydowanej większości rynków charakteryzowała się w okresie 2012-2017 względną stabilnością. W przypadku Polski dynamika ta była znacząco wyższa - wartość importu materiałów budowlanych z Polski w 2017 r. względem 2012 r. wzrosła blisko pięciokrotnie (479% wartości z 2012 r.), co stanowiło istotny wzrost na tle innych partnerów handlowych Portugalii. Wyższym przyrostem w analizowanym okresie charakteryzowała się tylko Rumunia.

Bilans handlowy pomiędzy Polską a Portugalią w zakresie handlu materiałami budowlanymi charakteryzuje się obecnie przewagą eksportu po stronie Portugalii. W sumie w okresie 2012-2017 wartość eksportu materiałów budowlanych z Portugalii do Polski wyniosła 148,8 mln dolarów, przy wartości importu wynoszącej 45,8 mln dolarów. Wartość eksportu z Portugalii była w analizowanym okresie ponad trzykrotnie wyższa od wartości importu z Polski, jednak obserwując zmiany na przestrzeni lat, widać zmianę stosunku tych wartości na korzyść importu z Polski. W 2017 r. wartość eksportu z Portugalii była już zbliżona do wartości importu z Polski – wartość eksportu wyniosła 17,8 mln dolarów przy wartości importu równej 16,1 mln dolarów.

Wykres 2 Wymiana towarowa Portugalii i Polski - struktura eksportu i importu materiałów budowlanych (suma wartości z lat 2012-2017 w mln USD)

Źródło: Baza danych UN Comtrade, International Trade Statistics Database

W strukturze towarowej importowanych z Polski materiałów budowlanych przeważają materiały z drewna oraz farby i kleje. W okresie 2012-2017 łączna wartość importowanych przez Portugalię produktów z wymienionych kategorii wyniosła 31 mln dolarów, co stanowiło 68% ogółu wartości importu materiałów budowlanych w analizowanym okresie. Należy przy tym podkreślić, że wartość eksportu z Polski do Portugalii materiałów budowlanych z drewna oraz farb i klejów również charakteryzuje się dynamicznym wzrostem – łączna wartość produktów importowanych z tych kategorii wzrosła z 1,8 mln dolarów w 2012 r. do 12,3 mln dolarów w 2017 r.

2.2. Inwestycje zagraniczne

Arauco (Celulosa Arauco y Constitución) – chilijska firma specjalizująca się w przetwórstwie drewna będąca liderem w Ameryce Południowej. Firma weszła na portugalski rynek w 2016 r. obejmując udziały po podwyższeniu kapitału w portugalskiej firmie Sonae Indústria, Tableros e Fibras - portugalskim producencie paneli drewnianych, chemicznych i impregnowanego papieru. Po połączeniu Arauco utworzyła spółkę Sonae Arauco.

Andrade Gutierrez – brazylijska grupa działająca w branżach inżynieryjnej i budowlanej, energetycznej i logistycznej. Firma wykupiła w 1988 r. portugalską firmę budowlaną Zagope, specjalizującą się w robotach w sektorze publicznym, wybierając ją jako swoją bramę do rynków europejskich. Zagope, jako część brazylijskiej grupy, odpowiadała za budowę licznych dróg w Portugalii, a także za rozbudowę lizbońskiego metra.

Grupo ADI – hiszpańska firma produkująca chemię m.in. do farb i innych produktów budowlanych. Firma jest obecna w Portugalii od 2006 r., kiedy otworzyła centrum logistyczne w strefie przemysłowej w Maia. W styczniu 2018 r. firma ogłosiła inwestycję o wartości 2,75 mln euro mającą na celu otwarcie nowego, większego centrum logistycznego w Santo Tirso.

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl